

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Gócza és Társai Ügyvédi és Szabadalmi Iroda (ügyintéző: dr. Gócza Béla ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Csizmadia Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2008. szeptember 25. napján kelt G.20.714/2005/46. számú ítélete ellen a felperes által 47. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az alperes által Gf.3. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatja, és a viszontkeresetet teljes egészében elutasítja.

Az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 3.820.000. (Hárommillió - nyolcszázhuszezer) Ft-ra f e l e m e l i ,

a felperesnek a feljegyzett viszontkereseti eljárási illetékben való marasztalását mellőzi.

Az alperest terhelő feljegyzett viszontkereseti illeték összegét 900.000. (Kilencszázezer) Ft-ra f e l e m e l i .

Kötelezi az alperest, hogy fizessen az államnak - az illetékügyben eljáró hatóság felhívására - 36.000. (Harminchatezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 771.700. (Hétszázhetvenegyezer - hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2008. szeptember 25-én kelt 46. számú ítéletével a 11.099.773.Ft vételár és járulékai megfizetése iránti keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 8.862.219. Ft-ot, és ennek 2001. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatait; ezt meghaladóan a viszontkeresetet is elutasította. Az alperest 3.700.000.Ft perköltség és 810.000.Ft feljegyzett viszontkereseti illeték, a felperest pedig 90.000.Ft feljegyzett viszontkereseti illeték megfizetésére kötelezte. A határozat indokolása szerint a felek között 1998. május 5-én szállítási keretszerződés jött létre, melynek alapján a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy - az egyes konkrét megrendeléseknek megfelelően - a németországi anyacége által gyártott műanyag

csomagolóedényeket ad át az alperesnek, a termékeket Romániában és a volt Jugoszlávia utódállamainak területén tovább forgalmazni kívánó alperes pedig a vételár megfizetését vállalta. Romániában az alperes az árut az 1998. május 20-án kelt keretmegállapodása alapján a temesvári székhelyű "A" részére kívánta szállítani azzal, hogy azt partnere az ottani festékgyártó gazdasági társaságok, köztük a bukaresti "B" részére értékesíti. A "A" és a "B" cégek között ugyanis 1998. május 19-én a csomagolóedények értékesítésére öt éves keretszerződés jött létre. Az 1998. július 22. és november 6. közötti időszakban a felperes 11.099.773.Ft értékű csomagolóedényt adott át az alperesnek, a vételár kiegyenlítésére azonban nem került sor. Miután pedig az alperes 2003. július 31. napjával felszámolás alá került, és a felperes e vételárkövetelését mint hitelezői igényt a felszámolási eljárásban az arra nyitvaálló egy éves határidőben nem jelentette be, a továbbiakban a vételár megfizetését alappal nem is követelheti, az alperes többi hitelezőjével szemben ugyanis nem részesíthető jogosulatlanul előnyben. A keresetet ezért el kellett utasítani. Megállapítható volt ugyanakkor, hogy az 1998. május 14-ei szállítmány esetében a felperes részben hibásan teljesített, az átadott 3600 darab műanyag vödör közül 3000 esetében ugyanis a fedél nem volt megfelelő, az 1998. május 6-án megrendelt, litográfiával ellátott vödröket pedig késedelmesen szállította le. A kereset elutasítása miatt azonban a hibás teljesítésből eredő 6.393.269.Ft tényleges kár beszámítására irányuló kifogás teljesítésére nem kerülhetett sor. Az alperesnek ugyanakkor a beszerzett aggálytalan igazságügyi könyvszakértői véleményből kitűnően 8.862.219.Ft elmaradt haszonból álló kára keletkezett, romániai partnere, a "A" ugyanis azért szakította meg vele szerződéses kapcsolatát, mert a hibás teljesítés miatt a termékeket a továbbiakban nem tudta a "B" részére értékesíteni. A felperes ezért ezt a kárt köteles megtéríteni, a további elmaradt haszonból álló kára megtérítésére irányuló igényét viszont az alperes nem tudta bizonyítani.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes fellebbezéssel, az alperes pedig csatlakozó fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a viszontkereset teljes elutasítására irányult. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy az az alperesi követelés, melynek megfizetésére őt az elsőfokú bíróság a viszontkeresetnek részben helyt adva kötelezte, még a perindítást megelőzően megszűnt, az alperes ugyanis az 1999. június 28-án kelt írásbeli nyilatkozatával beszámította azt az utóbb a keresettel érvényesített vételárkövetelésbe. Az 1998. május 14-ei szállítmány hibáját az alperes kellő gondosság mellett egyébként is felismerhette volna, így a Ptk. 340.§-ában foglaltakra figyelemmel a hibás teljesítésből eredő kára megtérítését alappal nem is követelheti. Emellett az alperes - az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben - nem tudta igazolni azt sem, hogy romániai kereskedelmi kapcsolatai a hibás teljesítés miatt szakadtak volna meg. A "B" ugyanis a z"A"-val megkötött öt éves keretszerződését - saját nyilatkozatából kitűnően - nem a hibás teljesítés, hanem a piaci helyzet bizonytalansága miatt mondta fel.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az őt terhelő elsőfokú perköltség összegének 2.500.000.Ft-ra történő leszállítását kérte. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj - arra is figyelemmel, hogy a jogi képviselők perbeli cselekményei alapvetően nem a viszontkereset, hanem a

kereset elbírálásához szükséges bizonyítási eljáráshoz kapcsolódtak - nem áll arányban a felperes meghatalmazottja által kifejtett ügyvédi tevékenységgel.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§. (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A jelen másodfokú határozat az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti.

A fellebbezés alapos, a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást részben tévesen állapította meg, és érdemi döntése sem helytálló.

Azt alaptalanul állította a felperes, hogy az alperes kártérítési igénye a vételárkövetelésbe való beszámítás folytán már a perindítást megelőzően megszűnt. Az alperes hivatkozott, 1999. június 28-án kelt irata ugyanis konkrét beszámítási nyilatkozatot nem tartalmaz. Az ezt követően a vételár megfizetése iránt indított perben pedig az elsőfokú bíróság az e részében elsőfokon jogerőre emelkedett ítéletével a keresetet elutasította, így beszámításra a perben sem kerülhetett sor. Maga a nyilvántartásba vett hitelezői igénnyel nem rendelkező felperes a viszontkeresettel érvényesített alperesi követeléssel szemben beszámítási kifogást a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 38.§. (3) bekezdéséből következően sikerrel szintén nem terjeszthet elő.

Az a körülmény, hogy az alperes az 1998. május 14-ei szállítmány hibáját nagyobb körülménnyel mellett esetlegesen korábban felismerhette volna, a felperest a hibás teljesítés következményei alól semmiképpen nem mentesítheti. A kötelezett szavatossági felelősségét ugyanis csak a hiba tényleges ismerete zárja ki (BH. 2000/543. számú jogeset).

Az kétségtelen, hogy az ellenőrzési kötelezettség elmulasztása, vagy késedelmes teljesítése esetében az ebből eredő kárt a jogosultnak kell viselnie. Önmagában az azonban, hogy az alperes képviselője a hibát az árunak a szállítóeszközökre való felrakódása során nyomban nem észlelte, nem értékelhető az ellenőrzési kötelezettség megszegéseként. Az egységrakományon belüli megfelelést az átadás-átvételnél egyébként is a felperesnek kellett biztosítania; a kellően gondos eljárás kötelezettsége alól e körben az sem mentesítheti, hogy az alperes is rendelkezett a szükséges szakmai ismeretekkel. A hiba felismerését követően pedig a szavatossági jogok érvényesítésében az alperes terhére mulasztás a peradatok szerint nem állapítható meg.

A hibás és késedelmes teljesítésből eredő elmaradt haszon mint következménykár megtérítésére irányuló igénye esetében azonban az alperesnek a Ptk.318.§. (1) bekezdéséből és 339.§. (1) bekezdéséből következően nem csupán a szerződésszegés tényét és a kár bekövetkeztét és összegét, hanem az okozati összefüggést is bizonyítania kellett volna. Kétségtelen, hogy abban az esetben, ha a károsult megrendelő arra hivatkozik, hogy a szállító szerződésszegése folytán a saját megrendelőjével fennálló szerződéses kapcsolata is megszakadt, és emiatt vagyoni előnytől esett el, az okozati összefüggés körében alapvetően

elegendő azt igazolnia, hogy a közvetlen szerződéses partnerével létesített jogviszonya megszakadását a szerződésszegés idézte elő; a szerződési láncolat további szereplői közötti kapcsolat megszakadásának okait általában nem kell vizsgálni. A perbeli esetben azonban az alperes a viszontkeresetét arra alapította, hogy romániai partnerével, a "A"-val azért szakadt meg a kapcsolata, mert partnerétől az árut a vele tartós jogviszonyban álló "B" a hibás teljesítés miatt a továbbiakban nem vette át. (Az "A" ugyanis a csomagolóedények értékesítési folyamatában csupán az alperes romániai viszonteladójaként járt el. Az áru az alperestől - közbenső ellenőrzés és átvizsgálás nélkül - a végfelhasználó "B"-hez került; a szállítmány hibáit is csak ez utóbbi cég észlelte.) Ezzel összefüggésben az alperes a viszontkeresetben azért öt évi elmaradt haszna megtérítését kérte, mert a "B" és az "A" cégek öt éves keretszerződést kötöttek egymással, és a kárszámítás során is a "B" 1998. évi megrendeléseit vette alapul.

Mindezekre figyelemmel a perbeli esetben a viszontkereset elbírálása során alapvető jelentősége volt annak, hogy a "B" a hibás teljesítés miatt vagy egyéb okból szüntette be az "A"-val fennállt kapcsolatát.

E körben az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott bizonyítást megfelelően lefolytatta, a tényállást azonban a bizonyítékok téves értékelésével állapította meg. Helyesen ugyanis e vonatkozásban a "B". azon, 7030/100798 számú nyilatkozatának (a G.40.091/2000/6. számú irat egyik melléklete) kellett volna döntő jelentőséget tulajdonítania, mellyel e cég az "A"-val kötött megállapodása megszüntetését kezdeményezte. E nyilatkozat alapján pedig egyértelműen megállapítható, hogy a "B". nem a hibás teljesítés és a késedelem, hanem lényegében a piaci helyzet bizonytalansága (saját megrendelőinek fizetési nehézségei) miatt zárkózott el a csomagolóedények további átvételétől. Ezzel a "B"-től származó egyértelmű tartalmú korabeli okirattal szemben a viszontkereset alapját képező tényállítás bizonyítására az egyéb peradatok, köztük a "A" képviselője, "C" nyilatkozata nem lehettek alkalmasak.

A beszerzett bizonyítékok alapján ezért nem állapítható meg az, hogy az alperes Romániába irányuló kereskedelmi tevékenysége a felperes szerződésszegése folytán szakadt volna meg. Így az elsőfokú bíróságnak a viszontkeresetet - az okozati összefüggés bizonyítottságának hiányában - teljes egészében el kellett volna utasítania.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

Saját érdemi döntéséhez képest helyesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az elsőfokú perköltség viseléséről, az általa megállapított, az alperest terhelő ügyvédi munkadíj a perértékkel és a kifejtett ügyvédi tevékenységgel ugyanis arányban áll. A jelentős terjedelmű bizonyítási eljárás lefolytatására a perben - a csatlakozó fellebbezésben foglaltaktól eltérően - nem a kereset, hanem az eljárás során számos alkalommal módosított, részben beszámítási kifogás, részben viszontkereset útján érvényesített ellenkövetelés jogalapjának és összecszerűségének tisztázása érdekében került sor.

Mivel azonban az ítélőtábla az elsőfokú érdemi döntés fellebbezett részét a korábban kifejtettek szerint megváltoztatta, a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján - a végleges pernyertesség-pervesztesség arányához igazodóan - az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét is felemelte.

A viszontkereset vonatkozásában az alperes teljes egészében pervesztesnek bizonyult, így az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt viszontkereseti illeték összegét is maradéktalanul neki kell viselnie; e körben az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján részben szintén megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban vesztes alperes a Pp.239.§. folytán alkalmazandó Pp.78.§. (1) bekezdése alapján köteles a felperes fellebbezési illetékből és ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj áfát is magában foglaló összegét az ítélőtábla a korábban hatályban volt, de a jelen esetben irányadó 8/2002. (III.30.) IM rendelet 3.§. (2) bekezdése alapján a fellebbezési perérték és a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével határozta meg.

A csatlakozó fellebbezés illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§. (2) bekezdése és a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban vesztes alperes köteles az államnak megfizetni.

G y ő r , 2009. március 18.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Farkas Attila sk.**
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: